

Píše se rok 1864. Rok, který není ničím významný a v ničem přelomový. Zlatá doba secese zachycená na Muchových plakátech je zatím daleko před námi a období první republiky, kam spisovatel Jiří Marek vsadil své detektivní příběhy s radou Vacátkem, je ještě mnohem vzdálenější. Dokonce neexistuje ani Rakousko-Uhersko. České země jsou součástí Rakouského císařství, kterému vládne pohledný a mladý – teprve čtyřiatřicetiletý – císař František Josef I. Ano, to je ten muž, jež dnes známe z portrétů jako zachmuřeného staříckého mocnáře s lysou hlavou, mohutným knírem a výraznými licousy.

Doba, do které je zasazeno sedm kriminálních případů obsažených v této knize, má blíže k dnes už poněkud zaprášeným časům českého národního obrození než k epoše, kdy se začal rodit „nový svět“ s honosnými budovami, širokými osvětlenými bulváry a bezmeznou vírou v technický pokrok.

Praha má jen čtyři městské čtvrti – Staré Město, Nové Město, Malou Stranu a Hradčany – a nádvkem ještě „Pátou čtvrť“, chátrající Židovské Město, jemuž se nyní říká Josefov, ghetto, kam ale lepší lidi nechodí. V celém hlavním městě Českého království žije jen asi sto třicet tisíc obyvatel. Je obehnané hradbami, za kterými leží vesnice a osady, z nichž se později stanou další čtvrti – Vinohrady, Vršovice, Smíchov, Dejvice...

Elektřina je už známa, ale nikdo ji nepoužívá, zajímají se o ni jen vědci, které mnozí považují za blouznivce. Svítí se petrolejkami a svíčkami, topí

se dřevem v kamnech a plynové pouliční lampy jsou velká vymoženost. Tramvaje ještě nejezdí. Ti, kteří na to mají, po městě cestují drožkou taženou koňmi. Bohatší rodiny si mohou pronajmout omnibus a vydat se na výlet „za Prahu“ – do obory Hvězda, do Velké Chuchle, do Roztok... Cesta parním vlakem do Vídně z tehdy jediného nádraží, jemuž se dnes říká Masarykovo, představuje luxus.

Národní divadlo dosud nestojí. Není ani Obecní dům, Rudolfinum a rozhledna na Petříně. A katedrála na Pražském hradě zdaleka nevypadá tak jako dnes – je nedostavěná, zanedbaná a má jen jednu věž. V jejím těsném sousedství sídlí císař ve výslužbě a poslední korunovaný český král Ferdinand zvaný Dobrotivý, kterého rodina odsunula do ústraní, neboť ho považovala za slabomyslného a neschopného vlády. V hospůdkách na Hradě vysedává spousta obyčejných lidí, kteří tu bydlí a toto místo nemají za nijak výjimečné.

Občas mezi ně zajde i emeritní císař Ferdinand a mluví s nimi o všedních věcech – česky. Pražané ho mají rádi, protože rozdává dětem bonbony a chudým almužnu. Až za jedenáct let zemře a jeho tělo povevou z Prahy do Císařské hrobky ve Vídni, mnozí budou plakat a zoufale volat: „Neodvážejte nám Ferdáčka!“ Jako by s ním zemřela naděje, že se jednou vrátí doby, kdy Češi měli své krále a něco znamenali.

Centrem společenského dění je Vídeň, Praha se krčí na periferii mocnářství. Dominantním úředním jazykem je němčina, ale mluví se tu samozřejmě také česky. Český živel se ovšem vzmáhá a nabírá na síle. Vlastenci mají své politické reprezentanty, divadelníky, skladatele, novináře, spisovatele. Božena Němcová je po smrti teprve dva roky, Karel Jaromír Erben ještě žije a už vydal svou slavnou Kytici. Janu Nerudovi je třicet a svá nejlepší díla dosud nenapsal. Bedřich Smetana zatím stihl zkomponovat jen jednu operu – Branibory v Čechách –, na Prodané nevěstě právě pracuje.

Mužské a ženské role jsou pevně rozděleny a o emancipaci se mluví potichu. Věří v ni jen ti nejprozíratelnější, kteří tuší, že dosavadní pořádky nemůžou trvat věčně. Třeba vlastenec, mecenáš a bojovník za pokrok Vojta Náprstek, jenž napřesrok otevře první český ženský spolek a nazve ho Americký klub dam.

I v roce 1864, zdánlivě klidném, bují v Praze zločin. Monarchie má propracovaný systém zákonů a státní aparát zaměstnává dostatek lidí, jejichž úkolem je udržovat pořádek a řád, odhalovat a trestat provinilce. Moderní kriminalistické postupy se ale teprve rodí. Na vyšetřování dohlíží soudci, kteří si berou na pomoc strážníky – na venkově četníky –, detektivy, lékaře a třeba také komisaře z tehdy už existujícího a později proslulého „čtvrtého oddělení“ pražského c. k. policejního ředitelství.

Jedním z takzvaných vyšetřujících soudců je rada Jindřich Hronek, rodák od Pardubic, který se vypracoval. A protože zastává významný a dobře placený úřad u zemského trestního soudu, jeho rodina patří mezi společenskou smetánku. Hronkovi mají pronajatý velký byt v Havelské ulici na Starém Městě a na rozdíl od většiny obyvatel Prahy nebojují s nouzí. Mohou si dovolit poslat syna Hansiho na studia práv do Vídně a bystré dceři Elišce dopřát alespoň omezené vzdělání v německé vyšší dívčí škole na Malé Straně.

Eliška Hronková... O ní budeme vyprávět především. Tahle teprve sedmnáctiletá dívka má výjimečný talent pro vyšetřování zločinů, a kdyby se narodila jako muž, snad by ji čekala kariéra ve státních službách. Teď se od ní očekává jen jediné: aby se jednou dobře vdala a plnila roli vzorné manželky a hospodyně. Naštěstí je Eliška dost chytrá a tvrdohlavá na to, aby se dokázala prosadit i v době, která nadaným ženám příliš nepřeje...

Rybářství v Tál v...
Sasko-Česká paroplavba.
Započít plavby do Německa, Obříství a Obříství do Brázdrů.
 Míst zastavení...
Posný.
Byty.
Kocár.
Mašinista.
Verejná prosba.
Díků vzdání z Pohorlce.
Josef Jeremmann.
Odpočívání na Zastávo v čísle 91.

Návěští.
Josef Kiederle,
 stavitel
 kočárů
 v Praze, na Malostranském náměstí 55.
Burákové semeno
 podléhající od roku 1865...
hnojící sádru,
 portlandský cement
Václav Vavák,
 v Rybníčkách 1401-12

Na kupectví
Pekárna
Zkoušený učitel
Svobodný muž
Mlyn
Konkurs.
Vdovec
Trpícím na krece
Koupě a prodej
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Poděkování.
Členové prozatímního výboru
společné cukrárny
ve Votvovicko-Zakolanském údolí
sklad nábytku
Leop. Eidlitz ve Praze.
Výstava květin
v sále Zofinském,
do 9, 10, a 12. dubna 1864.
Vroucí díky z Hradské obce.
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Dražba.
olejové obrazy
Verejná prosba.
Díků vzdání z Pohorlce.
Josef Jeremmann.
Odpočívání na Zastávo v čísle 91.

Národní síticí stroje
(výrobek český.)
„Besedy umělecké“
v den 23. dubna b. r.
v divadle Novoměstském
SLAVNOST
300leté památky narozenin
SHAKESPEAROVÝCH.
Program

Na kupectví
Pekárna
Zkoušený učitel
Svobodný muž
Mlyn
Konkurs.
Vdovec
Trpícím na krece
Koupě a prodej
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Poděkování.
Členové prozatímního výboru
společné cukrárny
ve Votvovicko-Zakolanském údolí
sklad nábytku
Leop. Eidlitz ve Praze.
Výstava květin
v sále Zofinském,
do 9, 10, a 12. dubna 1864.
Vroucí díky z Hradské obce.
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Dražba.
olejové obrazy
Verejná prosba.
Díků vzdání z Pohorlce.
Josef Jeremmann.
Odpočívání na Zastávo v čísle 91.

Národní síticí stroje
(výrobek český.)
„Besedy umělecké“
v den 23. dubna b. r.
v divadle Novoměstském
SLAVNOST
300leté památky narozenin
SHAKESPEAROVÝCH.
Program

Na kupectví
Pekárna
Zkoušený učitel
Svobodný muž
Mlyn
Konkurs.
Vdovec
Trpícím na krece
Koupě a prodej
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Poděkování.
Členové prozatímního výboru
společné cukrárny
ve Votvovicko-Zakolanském údolí
sklad nábytku
Leop. Eidlitz ve Praze.
Výstava květin
v sále Zofinském,
do 9, 10, a 12. dubna 1864.
Vroucí díky z Hradské obce.
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Dražba.
olejové obrazy
Verejná prosba.
Díků vzdání z Pohorlce.
Josef Jeremmann.
Odpočívání na Zastávo v čísle 91.

Národní síticí stroje
(výrobek český.)
„Besedy umělecké“
v den 23. dubna b. r.
v divadle Novoměstském
SLAVNOST
300leté památky narozenin
SHAKESPEAROVÝCH.
Program

Na kupectví
Pekárna
Zkoušený učitel
Svobodný muž
Mlyn
Konkurs.
Vdovec
Trpícím na krece
Koupě a prodej
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Poděkování.
Členové prozatímního výboru
společné cukrárny
ve Votvovicko-Zakolanském údolí
sklad nábytku
Leop. Eidlitz ve Praze.
Výstava květin
v sále Zofinském,
do 9, 10, a 12. dubna 1864.
Vroucí díky z Hradské obce.
Stáva z mechatin
Šabové msko orientálce
Anglické platno proti paskostině
Plastik všeobecný
Balsám na ozobeniny
Thé na zuby
Romerahusena odí třet
Hlavní vlnitá hojitelé
Prague
První vlnitá hojitelé
První vlnitá hojitelé

Dívka zůstala bezvládně viset na dřevěné desce pomalované magickými obrazci. Ruce a nohy doširoka roztažené a připoutané k tabuli koženými řemeny. Na mléčně bílém těle měla méně ošacení, než dovoluje slušnost – kolem beder červený střapatý šátek ověšený lesklými penízky a hrud nad odhaleným břichem natěsno obepnutou pestrým látkovým pásem s indickými vzory. Hlavu se šmukovou čelenkou měla svěšenou. Z pravého oka, ve kterém vězel vrhací nůž, jí vytékal pramínek krve...

Konečně někdo vykřikl. A po něm další. Lidé, kteří seděli u kavárenských stolků, se začali zvedat.

„Eliško, nedívej se tam!“ nakázala Matylda Hronková dceři a vstala od stolu tak rychle, že si málem převrhla kávu.

Eliška ovšem nemohla odtrhnout oči od toho hrozného a zároveň bizarního výjevu, který jistě nemohl být součástí vystoupení.

To už u zraněné, nebo snad dokonce mrtvé dívky stáli dva komedianti – vrhači nožů navlečení do plandavých orientálních kostýmů.

„Dottore! Dottore!“ zvolal – snad italsky – ten drobnější a jeho vyšší, mnohem statnější kolega naléhavě křikl do potměného sálu Kalousovy kavárny:

„Není tu doktor?“

Od stolku úplně vzadu skutečně vstal nějaký muž, na doktora ovšem poněkud mladý.

„Roztáhněte někdo závěsy!“ poručil, když se vrávoravě prodral hloučkem zvědavců, kteří se během chvilky nahrnuli k vrhací desce. Bezvládné dívce opatrně zvedl hlavu.

„Co je s ní?“ – „Je mrtvá?“ – „Dýchá?“ ozývalo se z publika, které tušilo senzaci.

Eliška konečně vstala a vypadalo to, že chce vykročit k místu neštěstí.

„Elso!“ vrískla jí za zády matka. Takhle dceru oslovovala, když byla rozčilená. „Jdeme pryč, tohle není nic pro tebe!“

Eliška matce neochotně vyhověla. Když vyšly z kavárny, všimla si:

„Tamhle jdou dva strážníci – neměla bych jim říct...“

„To není tvoje starost,“ odsekla Matylda Hronková, očividně otrášenější než její dcera.

Matylda nadzdvihla pokličku, pod níž klokotala voda s bramborami dochucenými kmínem a libečkem. Do jedné z nich píchla vidličkou, stáhla hrnec na okraj plotny a na jeho místo přesunula větší, kde se dusilo hovězí s pokrájenou mrkví, cibulí, česnekem a tymiánem. V neděli večer se u Hronků maso nikdy nejedlo, pokud nezbylo od oběda. Ovšem na dušené hovězí založila Matylda už před polednem, jenže pak ho neměl kdo sníst...

Zatímco šla do spíže pro váček s kuličkami pepře, přemýšlela, jestli neohrát také panádlovou polévku,¹ kterou přichystala už v sobotu ráno. Od té doby mohla zkysnout. Dnes ji chtěla podávat k nedělnímu obědu, ale před polednem poslali pro manžela, který byl soudním radou a vyšetřujícím soudcem,² ať prý všeho nechá a hned se sebere, protože mají horký případ.

Matylda Hronková čichla k hrnci se studenou polévkou a usoudila, že zkyslá není. Rozhodla se, že ji ohřeje všechnu, třebaže věděla, že Eliška panádlovou polévku nesnáší, a ona sama by se bez ní také obešla. Ovšem co se ztvrdlými zeměmi a chlebem? Pečivo by Matylda nikdy nevyhodila, a když se rozvaří v mléce a přidá se k němu rozšlehané vajíčko, česnek, majoránka a trocha octa, jíst se to dá. Navíc manžel dnes bude mít takový hlad, že po-

lévku možná sní všechnu sám. Matylda si byla jistá, že od rána pro samou práci nic nejedl. A ona vlastně také ne.

Z dopolední vycházky na trh, během které zašly do nedávno otevřené Kalousovy kavárny ve Vodičkově ulici a nachomýtlly se k tragické nehodě, se s Eliškou vrátily rozrušené a na jídlo neměly pomyslení. Matylda ani nestačila manželovi pořádně vylíčit, jak na vlastní oči viděly smrt té... té *orientální tanečnice*, a už ho k tomu případu volali.

Ano, Jindřich jistě celý den nic nejedl, usoudila Matylda Hronková. Ale kdoví, jestli vůbec přijde k večeři! Co když se na soudu nebo na policejní direkci zdrží do noci? To by musely s Eliškou panádlovou polévku dojíst samy a maso nechat na zítřka...

Nepříjemné úvahy zahnalý dva povědomé mužské hlasy, které se ozvaly za dveřmi bytu. V zámku zarachotil klíč a pak už Matylda slyšela manžela ze vstupní haly:

„O tom nemůže být ani řeči, Ignáci! Přece nepůjdete spát s prázdným žaludkem, vždyť jste měl za celý den sotva hrnek kafe. Tyldo!“ houkl rada Hronek, zatímco si odkládal klobouk a plášť. „Dnes prostří pro čtyři, bude s námi večeřet pan koncipient!“³

„Já opravdu nemám hlad,“ bránil se chabě druhý muž, ale to už ho pan rada strkal do kuchyně.

„Jen nepovídejte. A navíc – máme toho ještě hodně k debatování! Dobrý večer,“ pozdravil ženu a políbil ji na tvář.

Matylda v duchu počítala, jestli bude pro všechny dost jídla. Ještěže dala na plotnu tu polévku, tím se to zachrání!

Pěťadvacetiletý čekatel na funkci soudního adjunkta⁴ Ignác Majerníček, který přišel s manželem, bydlel u Hronků od konce února. Byl to hubený a vytáhlý mladík, jenž se snažil vypadat starší, než ve skutečnosti byl. Krátký a řídký vous mu podle Matyldina úsudku moc neslušel. Snad si ho pěstoval proto, aby zamaskoval několik dolíčků po prodělaných neštovicích a také za ním skryl vrozenou plachost. Je jistě citlivý, dokonce prý umí hrát na klavír a housle a příležitostně píše verše.

Matylda se domnívala, že se k soudu či k policii vůbec nehodí, ale manžel na něj bůhvíproč trpěl. Když Ignác Majerníček, rodák odněkud z Hra-

decka, nastoupil do trestního oddělení zemského soudu, aby nabral praxi, pan rada si ho stáhl pod svá ochranná křídla. Teď měl tedy pan koncipient u Hronků za dvanáct zlatých měsíčně pronajatý zařízený pokoj, v ceně byla i snídaně.⁵ Za takový luxus to moc peněz nebylo, ale pan soudce věděl, že má jeho chráněncem hluboko do kapsy, a nechtěl z něj dřít kůži.

Dnes s námi tedy bude pan Ignác poprvé večeřet, přemítala Matylda. Nebyla proti, vždyť on i manžel měli těžký den, ale – nesmí se to stát pravidlem! Jednak jsou to výdaje navíc a taky by to nakonec mohlo dopadnout tak, že pan rada bude se svým podřízeným po večerech vysedávat v salonu a nad partiemi šachu rozebírat ty hrozné mordy, které vyšetřují. A toho vína a koňaku co by u toho vypili! Pan Ignác sice na věrného přítele sklenky nevypadá, zato manžel si přihne rád a jistě by s sebou strhával i svého plachého koncipienta.

Muži usedli v kuchyni ke stolu, k němuž se pohodlně vešlo šest lidí, pokud bylo třeba. Hronkovi u něj ovšem sedávali nejvýše ve čtyřech – ještě s Eliščiným starším bratrem Hansim, který právě pobýval na studiích ve Vídni.

Když se rodina před šesti lety přestěhovala z Pardubic sem, do bytu v Havelské ulici, Matylda chtěla, aby v místnosti, kde je teď salon, byla jídelna, jak to pamatovala z mládí. Manžel měl ovšem za to, že je to nesmysl, protože lidé se – vedeni pradávnými pudy – stahují k ohni, v tomto případě ke kuchyňské plotně, a v jídelně by se nakonec stejně nejedlo. Možná měl pravdu. Ostatně spousta lepších pražských domácností jídelny zrušila a místo nich vybudovala podobné salony, jaký mají Hronkovi. Salon sice taky není zrovna k užitku, ale když se sejde větší společnost, takový prostor se hodí. A navíc tam dcera může cvičit na piano.

Do kuchyně vplula Eliška, políbila otce na tvář a koncipientovi nabídla přes stůl ruku. Ignác Majerníček povstal, dívčinu útlou pravičku jemně stiskl a uklonil se. Slušelo by se hřbet ruky náznakem políbit, ale mladíkovi to přišlo v tuhle chvíli nepatřičné. Eliška byla skoro o dvě hlavy menší než on, takže by se k políbení musel sklonit těsně nad stůl, kam právě paní Matylda pokládala talíře.

„Pomůžu vám, maminko,“ nabídla se Eliška a hrnula se k příborníku. „Stříbrné, nebo obyčejné?“

„Stříbrné,“ odpověděla bez váhání matka.

U Hronků se běžně jedlo obyčejnými příbory, stříbrné se používaly jen při slavnostních příležitostech, ale ať pan koncipient svého nadřízeného v úřadě nepomluví.

„Zase panádllová polévka?“ zeptal se mrzutě rada Hronek, když nahlédl do hrnce, který manželka postavila na stůl.

„Zbyly nám nějaké žemle – a co s nimi?“

„Já bych je příště zkusila nakrájet na kostičky a opéct v troubě s paprikami,“ navrhla Eliška, zatímco kladla vedle celkem obyčejných talířů sváteční příbory. „Pak bych to smíchala s červenými lilky,⁶ cibulí, olejem, octem, trochou cukru a možná i se sardelkami...“

„Br!“ otrásl se rada Hronek. „Červené lilky! Kdo by to jedl? Tyhle pokusy si dělej, až budeš mít jednou vlastní domácnost.“

„Už jste tu dnešní vraždu vyšetřili?“ změnila Eliška náhle téma. Netrpělivost usazená v hlase prozrazovala, že na tuhle chvíli čekala celý den.

„Vraždu?“ zhrozila se Matylda a pohlédla na manžela. „Ona to byla vražda?“

„Echm,“ odkašlal si rada Hronek. „Mohla to být vražda, ale spíše nebyla.“

„To je přece jisté, že to byla vražda!“ vykulila Eliška blankytně modré oči.

Otec i pan Ignác zvedli hlavy od talířů, do kterých jim právě Matylda nalila horkou panádllovou polévku.

„Prozkoumali jste tu desku?“ zajímala se Eliška.

„Jakou desku?“ zeptal se nechápavě koncipient.

„Desku, ke které byla připoutána ta slečna, když ji zabili. A proti které vrhali ti dva kejklíři nože,“ upřesnila Eliška. „Prohlíželi jste ji?“

„Myslíte, slečno Eliško, vrhací desku?“ ujistil se pan Ignác.

„Ano... Vrhací desku, pokud se tomu tedy tak říká.“

„Vrhací desku osobně prohlédl detektiv Wanke,“ řekl rozvážně otec, „a nic zvláštního na ní neshledal.“

„To se tedy dívím,“ svěřila Eliška dolní ret. Pak se nadechla, že bude pokračovat, ale matka ji zarazila:

„Eliško, takové debaty se k večeri nehodí.“

Dívka položila lžici vedle netknutého talíře a pohodila plavými kadeřemi, které měla obyčejně stažené do drdolu, ale dnes si je před večerí rozpustila.

„Pane Ignáci, chutná vám ta polévka?“

„A-ano,“ zakoktal koncipient, „je výtečně dochucená octem.“

„Na můj vkus až příliš. Kdybyste se neurazil – mohla bych vám nabídnout svoji porci? Já se totiž snažím navečer příliš nejíst, mám potom těžké spaní.“

Když se rada Hronek s koncipientem Majerníčkem po večeri odebrali k Matyldině nelibosti do salonu, byla tam už Eliška a jedním prstem brnkala na piano Mozartův Turecký pochod.

Otec nabídl panu Ignácovi místo u šachového stolku, sám si sedl naproti a otázel se:

„Hrajete šach?“

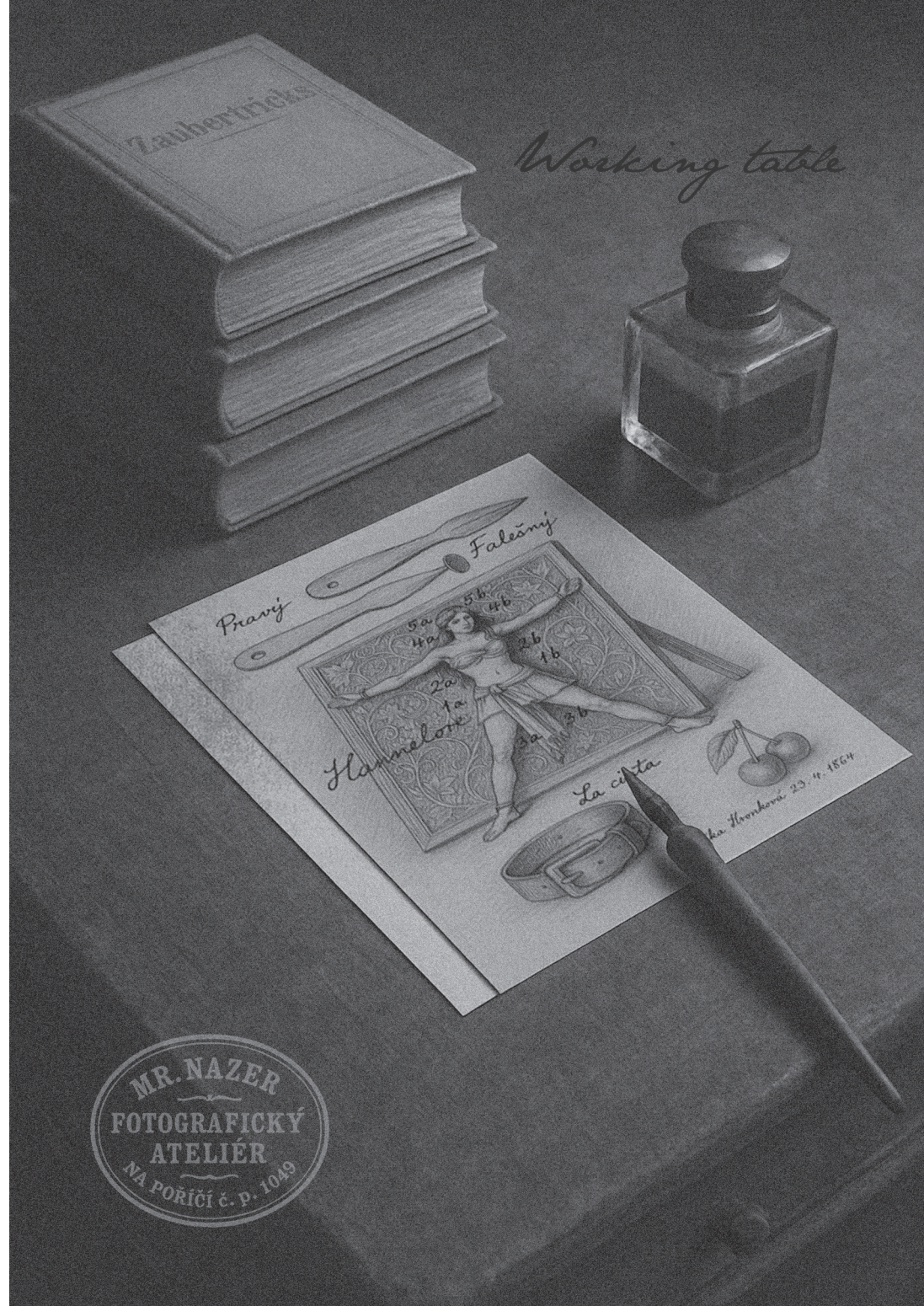
„Jen trochu,“ škubl koncipient rameny. „Vím, jak táhnou figury, ale chybí mi praxe.“

„To můžeme napravit,“ zabručel pan rada a začal rozestavovat na šachovnici figurky. „Šach bystrí mysl a dobrému úředníkovi je bystré mysli zapotřebí... Jelikož jste začátečník, přenechám vám bílé figurky – prosím, máte první tah.“

Pan Ignác táhl pěšcem na e4 a kradmo se podíval po Elišce. Z její přítomnosti byl trochu nervózní. To jistě není jen tak, že tu ta zvědavá holka sedí u piana a pořád dokola brnká vtíravou mozartovskou melodii. Vlastně to bylo docela protivné.

„Eliško, nech už toho bříknání,“ řekl konečně po nějaké chvíli otec. „Nemyslíš, že je na hraní trochu pozdě? Měla bys jít spát, ráno musíš do školy.“

„Tatínku, nechcete přinést trochu vína?“ vyskočila Eliška z klavírní stoličky.

„Raději koňak,“ zamumlal pan rada a zamračil se. Chvilku si kroutil knír a dlaní si přejížděl lysé temeno hlavy. Pak prstem píchl směrem ke spoluhráči. „Ha! Vy mi neříkejte, že jste začátečník! Vždyť byste mi mohli teď dát dvěma tahy mat.“

Koncipient Ignác Majerníček zatěkal očima.

„Opravdu? To asi tak náhodou vyšlo.“

„Jen se nedělejte, vy šelmo,“ ušklíbl se rada Hronek. „Skromnost stranou, dobrého hráče já poznám.“

Eliška postavila na kraj šachového stolku dvě sklenky s koňakem. Otec jednu z nich zvedl.

„Na vaše dnešní vítězství a na všechny budoucí skvělé hry!“

„Pane Ignáci, doufám, že po dnešku příliš nezpychnete,“ klapla Eliška řasami. „Tatínek totiž ve skutečnosti není právě dobrý šachista, vidíte, papá?“

Než stačil otec cokoli říct, dívka se naklonila nad hrací desku, uchopila do štíhlých prstů černou dámu a posunula ji o několik polí.

„Tak a teď bude muset pan koncipient uhnout koněm sem...,“ přemístila bílého koně na políčko vedle bílé dámy, „...a papá konečně vyjede věží.“ Přesunula černou věž na opačnou stranu šachovnice, nebezpečně blízko bílému králi. „Teď je to mat! Dostává ho ovšem pan koncipient!“ zvolala vesele.

Ignác užasle pohlédl nejprve na Elišku a pak na radu Hronka, kterého – jak se zdálo – dceřina bravurní koncovka příliš nepřekvapila.

„Nu, co na to říci? Má ode mne dobrou školu.“

„A právě proto,“ řekla rychle Eliška, „právě proto nevěřím, že smrt té nebohé slečny byla nešťastná náhoda.“ Na chvíli se odmlčela. „Ale aspoň se netrápila příliš dlouho. To zranění vypadalo ošklivě.“

„Ano, byla na místě mrtvá,“ odušil pan rada, smířený s tím, že se dcery nezbaví, pokud s ní o dnešní tragédii v Kalousově kavárně nebude aspoň chvíli mluvit.

Jindřich Hronek si zapálil viržinko a nabídl také Ignáci Majerníčkovi, který ovšem zdvořile odmítl. Vyfoukl kouř a rozpovídal se.

„Detektiv Wanke vyslechl několik svědků včetně toho medika, co u ní byl jako první, a všichni nám sdělili totéž. Byla to docela obyčejná produkce

pro přilákání hostů do kavárny – fakírství, žonglování, polykání ohně a tak podobně. A při posledním čísle, když slečnu... nu, Hannelore se jmenovala...“ Na okamžik se zamyslel. „Tedy – slečnu Hannelore připoutali řemeny k dřevěné desce a dva členové té komediantské společnosti proti ní vrhali nože. Potud nic neobvyklého. Poslední nůž byl ovšem mrštěn tak nešťastně, že slečnu Hannelore usmrtil.“

Pan rada dopil zbytek koňaku.

„Podle mne to byla nešťastná náhoda. Jednu věc ale nevíme – a to je právě důvod, proč jsme případ dosud neuzavřeli a oba podezřelí musí sedět na soudu ve vazbě. Ještě se nám nepodařilo zjistit, který z těch dvou mužů vrhl smrtící nůž, protože oba házeli vždy současně. Tohle nám svědci rozlousknout nepomohli. Možná něco zjistí doktor Peschke v patologickém ústavu,⁷ až bude mrtvou pitvat, ale dost o tom pochybuji.“

„Tak Hannelore se jmenovala...,“ potřásla Eliška smutně hlavou. „Krásně tancovala – chvíli před tím, než ji zabili... To já jsem proti ní hotová nemotora. Celou dobu jsem z ní nespustila oči.“

„Ovšem...,“ pan rada zbystril a napřímil se v křesle. „Jestli sis všimla něčeho, čeho si ostatní nevšimli, budu rád, když mi to povíš. Napřed nám ale nalij ještě trochu koňaku.“

Eliška odběhla k almaře a přinesla rovnou celou lahev. Zatímco otec doléval sobě a panu Ignácovi skleničky, přitáhla si k šachovému stolku klavírní stoličku, upravila si jupku⁸ a pohodlně se usadila.

„Viděla jsem asi jen to co všichni ostatní,“ spustila horlivě. „Ti dva muži skutečně vrhali nože současně. Jeden z nich vždy zvolal ‚ááá–hop!‘ a na ten povel oba hodili...“ Eliška přivřela oči, jako by si na zadní stranu víček promítala události z dnešního dopoledne. „Nejprve se dva nože v tutéž chvíli zasekly hned vedle boků slečny Hannelore. Další dva skončily těsně pod roztaženými rukama, kousek pod podpaždím. A další...“ Eliška otevřela oči a tváře jí zalila lehká červeň. „Další přistály u vnitřní strany stehů. Tak patnáct palců⁹ pod rozkrokem. Bylo tam dost prostoru, slečna totiž byla spoře oděná a k desce byla upoutána s chodidly daleko od sebe,“ upřesnila.

Otec chápavě kývl a pan Ignác rozpačitě usrkl koňak.

„Předposlední dva nože zůstaly zaražené vedle uší,“ pokračovala Eliška. „A pak měly letět poslední dva. Jeden zůstal trčet kousíček nad hlavou slečny Hannelore, druhý měl asi skončit taky někde v těch místech, jenomže...“

„To všechno víme,“ přerušil ji otec. „Zůstává ovšem otázka, kdo z těch dvou mužů tu nešťastnou tanečnici usmrtil. Konkrétně: zda má její smrt na svědomí Rudolf Vejvoda, nebo ten druhý... Jak se jmenuje?“

„Lorenzo Lippi,“ napověděl rychle pan Ignác. „Ital.“

„Ano, Vlach¹⁰ odněkud z jihu. Pořádně neumí německy, natož česky. Je to potíž, vyslýchat takového člověka.“

„A oni svalují vinu jeden na druhého?“ zajímalo Elišku.

„Rudolf Vejvoda samozřejmě tvrdí, že on to zcela jistě nebyl,“ mávl rukou pan rada. „Chlap jak hora, ale zároveň taky jednoduchý člověk, jak už to u hromotluků bývá. A v té své prostotě zarytě tvrdí, že na třicet stop¹¹ treffi nožem třešničku. Dokonce nám to chtěl na soudu předvést – kde ovšem v tomhle čase seženete třešně?“

Pan rada se odmlčel a Eliška pochopila, že by jistě nebyl proti, kdyby mu nalila ještě trochu koňaku. Když to udělala, hovořil dál:

„Nakonec přinesli alespoň jablko a skutečně – Vejvoda ho na dobrých dvanáct stop rozťal vejpl. Netrefit cíl na píd' přesně by prý snad mohl jenom tehdy, kdyby mu někdo podstrčil upravený vrhací nůž, ale to vylučuje. A taky – kdo by to dělal a proč? Vždyť kdyby chtěl někdo slečnu Hannelore zabít – jak se, Eliško, domníváš – a vytvořit zdání, že je na vině Vejvoda, našel by jistě jednodušší cestu. Posunout na noži těžiště nebo ho nějak nenápadně přiohnout, to přece není tak jednoduché, a především to není záruka úspěšné vraždy.“

Konečně se vložil do hovoru Ignác Majerníček:

„Byl jsem u toho, když detektiv Wanke vyslýchal toho Vlacha. Trochu italštiny jsem totiž pochytil u nás v Hradci od jednoho vysloužilce, co válčil v osmačtyřicátém u Custozy,¹² dodal skromně. „Pokud jsem panu Lippimu dobře rozuměl, říkal v podstatě totéž co Vejvoda. S tím rozdílem, že by na třicet stop vzdálenosti údajně rozťal řemínek.“

„Řemínek?“ podivila se Eliška.

„Ano, tak to řekl: *la cinta*. To znamená řemínek. Podle mého mínění je to výkon srovnatelný s tou Vejvodovou třešní.“

„No ale vrhací desku jste důkladně prozkoumali, že ano?“ změnila Eliška téma a upravila si pramen světlých vlasů, který jí sklouzl přes tvář.

„Vždyť už jsem to říkal u večeře,“ odvětil rozmrzele otec. „Ferdinand Wanke na ní nic zvláštního neshledal.“

„A nepřišlo vám divné ani to, že na desce nejsou stopy po zásazích nožem? Nikde vyrýpnutý kousek dřeva, nikde odštípnutá tříška? Já jsem neseděla zrovna daleko od té tabule a vypadala jako nová.“

„Třeba byla nová,“ namítl nejistě pan Ignác.

„Tomu přece sám nevěříte,“ řekla vlídně, ale důrazně Eliška. „Vždyť ti komedianti předvádějí číslo s noži v kavárně několikrát denně a to ani nemluví o tom, že musejí trénovat. To by na té desce přece mělo být vidět!“

Rada Hronek zvedl k ústům sklenku, a když zjistil, že je prázdná, otráveně ji odložil. Koňak by si klidně ještě dal, ale před svým podřízeným a zároveň podnájemníkem nechtěl vypadat jako opilec.

„Co to na celé věci mění, je-li vrhací deska nová, či je-li používána již déle?“ zeptal se mrzutě dcery.

„Možná nic a možná úplně všechno,“ opáčila Eliška. „A předpokládám, že zadní stranu té desky jste neprohlíželi vůbec. Měli byste to udělat.“

Nečekala, co na to kdo řekne, vstala a políbila otce na tvář.

„Dobrou noc, papá. Dobrou noc, pane Ignáci.“

Podala koncipientovi ruku a ten ji tentokrát nejen jemně stiskl, ale v hluboké úkloně náznakem políbil.

Když za Eliškou zapadly dveře, oba muži chvíli mlčeli a pak soudní rada Jindřich Hronek utrousil:

„Ještě toho trochu, aby nám tu sedmnáctiletý žabec dával lekce!“

Ráno se Eliška vypravila z domu o něco dříve. Chodila do *Höhere Töchter-schule*, německé dívčí školy, která sídlila na Malé Straně ve Vlašské ulici, což byla z Havelské přes Kamenný most¹³ pěšky dobrá půlhodina. Po cestě

chtěla ještě koupit noviny a to znamenalo zacházku přes Malý rynek. Byla zvědavá, co se o včerejší tragické události píše.

V trafice v Kaprově ulici pořídila za pět krejcarů výtisk Národních listů. Titulní stránku s politickými zprávami si ani neprohlédla a hned přešla na stranu tři, kde byla obvykle rubrika *Denní zprávy*. V ní se psalo kromě jiného o zločinech. *Požár. Samovražda. Rvačka. Krádež. Lidojedství v Evropě...* To, co hledala, našla úplně na konci rubriky.

Hrůzné neštěstí. *Tragédie seběhla se v neděli dopoledne v nedávno nově otevřené Kalousově kavárně ve Vodičkově ulici, kde shromážděno bylo asi padesát osob, aby byly přítomny představení kejklířské společnosti Němce Karla P. Ta zde dle slov kavárnickových vystupovala od počátku minulého týdne pravidelně, majíc řádnou koncesi pro Prahu, a jejich představení měla přitáhnouti zájem obyvatel novoměstských ku kavárně. Nedělní produkce leč stala se osudnou 25-tileté dceři principála, která vystupovala co orientální tanečnice. Při nebezpečném kousku, když proti dívce dva kejklíři vrhali nože, potrefil ji jeden do oka tak, že byla arcíť okamžitě mrtva. Jak víme z bezpečného pramene, jedním z vrhačů jest Vlach, v Itálii už kdysi souzený. Zda on má na neštěstí vinu či ten druhý, na místě nepodařilo se soudní komisi zjistit a oba byli vzati do vazby. Mrtvola byla dopravena do patologického ústavu ku pitvě. Matka mrtvé upadla po události té do těžké trdomyslnosti, nešťastný otec jest přesvědčen, že dcera zabita byla úkladně. Komise ku konečnému závěru posud nedošla.*

Elišce se rozbušilo srdce. Tak přece jen není sama, kdo si myslí, že Hannelorina smrt nebyla nešťastná náhoda! Nejraději by pro dnešek nechala školu školou a hned se rozběhla do Kalousovy kavárny, aby zjistila, kde najde otce mrtvé dívky. Musí s ním mluvit! Anebo aspoň přesvědčit tatínka, ať ho vyslechne on. Určitě s ním včera nehovořil, to by se o tom zmínil.

Než Eliška noviny složila, všimla si stručné zprávy, která byla hned nad článkem o tragédii v Kalousově kavárně:

Městská vyšší dívčí škola. *Příštím rokem započne se na vyšší městské dívčí škole vyučovati již ve dvou třídách. V druhé třídě bude se vyučovati taktéž*

fysice. Zvláštní péče věnována bude kreslení, ve kterémž žáčky za originální metody p. profesora Mužáka tak daleko dospěly, že podaly zdařilé práce, dle vlastní myšlenky zhotovené.

Tak na české dívčí škole¹⁴ budou mít fyziku a zvláštní péči věnují kreslení! A říká se, že tam učí hodně žen. Na německé škole se fyzika neučila, kreslení, které Eliška měla na rozdíl od hry na klavír ráda, se odbývalo a *vlastní myšlenky* se od nikoho neočekávaly. Většinu sboru tvořili nerudní starší muži. A hlavně – veškerá výuka probíhala v němčině a třeba o českých knihách se nemluvalo vůbec. A přitom Eliška tak ráda četla! Všechny knížky si ovšem musela objevit sama – otec měl naštěstí velkou knihovnu, kterou pravidelně doplňoval, třebaže sám neměl na čtení moc času.

Nad článkem v Národních listech teď Eliška zalitovala, že na nové české dívčí škole neotevřeli i vyšší ročníky, protože to by tatínka přemluvila, aby ji nechal přestoupit. Určitě by nebyl proti. Přestože se rada Jindřich Hronek pod úřední dokumenty podepisoval jako Heinrich, za svůj český původ se nestyděl.

Eliška se loudala přes Kamenný most. Do školy šla ještě s větším odporem než kdy jindy. Vždyť by se mohla věnovat důležitějším věcem, než je vaření a vyšívání, třeba vyhledat otce zavražděné slečny Hannelore...

A právě když ji za mostskou věží napadlo, že dnes školu opravdu vynechá a vymluví se na nevolnost, připojila se k ní Ursula Ströbingerová, která bydlela na Malé Straně. Šla s ní služka, asi padesátiletá macatá Tyrolačka, jež se od Ursuly nehnula na krok a vždy ji doprovázela do školy i ze školy.

Hronkovi už nějakou dobu služku neměli. Od loňského podzimu jim vypomáhala nějaká mladá dívka ze Slezska, která sice měla dobré reference, ale ukázalo se, že je líná a kromě okurkové polévky s koprem neumí nic pořádně uvařit. Maminka ji propustila a rozhodla se, že někoho najme až v září, kdy se obvykle služby v domácnostech střídaly, a tudíž byl lepší výběr. Manželovi se to sice nelíbilo, ale Matylda ho ujistila, že zatím všechno zvládnou s Eliškou samy.

Ursula Ströbingerová chodila do stejného ročníku jako Eliška a vyznačovala se tím, že byla neuvěřitelně upovídaná. Teď, když se spolužačky potkaly,

začala taky ihned brebentit. Naštěstí česky. Její otec byl sice rakouský stavitel, ale matka pocházela z jižních Čech. A protože pan Ströbinger hodně cestoval po Evropě, byla Ursula často doma jen se dvěma mladšími sestrami a s maminkou, která na dívky mluvila pochopitelně svou mateřštinou.

Ursula na rozdíl od jiných dívek ze třídy nebyla hloupá, ale zajímala se většinou o povrchnosti. Třeba o nejnovější módu. Dnes měla nový smaragdově zelený klobouček, prý dovezený z Paříže, a po Elišce chtěla, aby jí potvrdila, že dobře ladí se sněhově bílým kožešinovým límcem. Pak si všimla, že má Eliška noviny.

„Co to čteš?“

Eliška ukázala titulní stranu Národních listů a Ursula nakrčila drobný nosík.

„Tebe zajímá politika?“

Eliška neodpověděla, ale spolužačka odpověď ani nečekala, protože hned pokračovala:

„Ani jsem nevěděla, že jsou nějaké české noviny. Víš, že v Železné otevřel loni před Vánoci nějaký Žid obchod a vozí látky z Francie? Byly jsme tam v sobotu s maminkou a má to tedy dost drahé a některé střížní zboží bylo cítit zatuchlinou... A to ti musím říct! Byli jsme se poprvé fotografovat...“

Eliška ji pořádně neposlouchala, z přítomnosti Ursuly a služky, která vedle nich mlčky kráčela kolébavým kachním krokem, nebyla zrovna nadšená. Pak ji ale něco napadlo.

„Ursulo, vaše služka pochází odněkud z jižních Tyrol,¹⁵ že ano?“

„Nó...,“ protáhla Ursula a na chvíli konečně zmlkla, překvapená náhlou změnou tématu. „A co má být? Je u nás od té doby, co jsme bydleli v Brixenu. Naštěstí jsme tam byli ani ne rok, tatínek tam opravoval nějaké kostely... Brixen, to je samý kostel, strašně nudné město...“

„Mluví tedy italsky,“ skočila jí Eliška do řeči.

„Kdo? Tatínek?“

„Ne, vaše služka.“

„To mluví,“ připustila Ursula. „Tuhle byl u nás nějaký vlašský architekt a Frieda kvůli němu musela upéct takové velké placky z kynutého těsta.

Já myslela, že jsou to koláče, ale když jsem do jedné placky kousla, málem jsem ji vyplivla. Vůbec to nebylo sladké a místo povidel nebo máku na tom byly červené lilky, slanina a sýr...“

„Ursulo, mohla by ses prosím Friedy zeptat, co znamená v italštině *la cinta*?“

Ursula obrátila oči v sloup.

„A proč se jí nezeptáš sama?“

„Frieda, könnten Sie mir bitte sagen, was *la cinta* auf Italienisch bedeutet?“* otočila se Eliška k služce.

„*La cinta!*“ zopakovala se správným přízvukem Frieda a ani nevypadala překvapeně, že chce dívka vědět takovou věc. „To znamená pásek. Řemen,“ vysvětlila německy. „Takový, jaký nosívali muži na kalhotách.“

„Spokojená?“ zeptala se Ursula už zase česky. Myslela, že tím je lingvistické téma uzavřeno, a jala se pokračovat v líčení, co si na sebe oblékla k fotografovi.

Eliška to nevnímala. V hlavě se jí vynořila spousta otázek. Koncipient Majerníček včera tvrdil, že se vlašský kejklíř dušoval, že by ze vzdálenosti třiceti stop nožem přetál *la cinta*, což pan Ignác přeložil jako *řemínek*. Moc to nedávalo smysl. A vůbec – tatínkův koncipient zřejmě italsky vůbec neumí, a jestli pochytil od nějakého vojenského vysloužilce pár italských slov, neznamená to, že dobře pochopil, co Ital u výslechu říká. Co když ten vlašský vrhač nožů řekl něco úplně jiného?

„Friedo, nemá italština ještě nějaké jiné slovo, které zní podobně jako *la cinta*?“ otázala se Eliška německy Ströbingerovic služky.

Teď už Frieda překvapeně povytáhla obočí.

„Podobně?“ Možná ji napadlo, jestli se dívky nebaví o nějakých nepřístojnostech, protože na takovéto hovory nebyla s Ursulou zvyklá. „Podobně nic nezní,“ řekla nakonec.

„Friedo, přemýšlejte prosím chvíli. *La cinta... Cinta...*“

„*Cinta* nic není,“ svraстила služka čelo. Pak se ale zahihňala. „*Leda incinta...*“

„A co znamená *incinta*?“ vyhrkla netrpělivě Eliška.

* „Friedo, mohla byste mi prosím říci, co znamená italsky *la cinta*?“

„Těhotná,“ zašklebila se Frieda.

„Těhotná!“ zvolala Eliška. „To už dává smysl! Ano, určitě řekl *těhotná!*“

„Elso, co má tohle znamenat?“ přešla Ursula zpátky do češtiny. „Snad, proboha, nejsi...“ Vykulila mandlově hnědé oči a zakryla si dlaní ústa.

„Ursulo, já musím zpátky domů! Řekni ve škole, že se mi cestou udělalo špatně.“

Ani se nerozloučila, otočila se a rychlým krokem se vydala zpátky ulicí Za Mostskou věží.¹⁶

Ursula zůstala stát jako opařená.

„Na, das ist ein Maleur!“^{*} řekla, když se trochu vzpamatovala.

Čekatel Ignác Majerníček spolkl poslední kousek žemle, kterou si ráno koupil v pekařství na Nových alejích,¹⁷ a napil se černé kávy. Očima přelétl poslední větu, kterou před chvílí napsal:

P. Lorenzo Lippi nemá k věci co dodatí, a navíc jeho plné vyslyšení zatím ztěžuje ta okolnost, že nevládne jazykem německým ni českým a taktéž franština je mu neznáma.

Koncipient byl se zápisem spokojen. Ještě jednou se napil kávy a sáhl po obálce, kterou před čtvrthodinou doručil posel z patologického ústavu. Otevřel ji a začal číst.

Pitevní zpráva... Slečna Hannelore Pilzbaum, narozena 21. července 1839 v Lipsku...

Ignác Majerníček vstal od stolu a popošel s protokolem k oknu, aby lépe viděl. Zpráva byla psána německy, drobným a ke všemu neúhledným rukopisem. Pozorně luštil řádek za řádkem a najednou se zarazil.

„To je tedy zajímavé,“ řekl sám pro sebe.

^{*} „No, to je tedy malér!“

